

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 19.08.2022
Avaldamismärge: RT I, 09.08.2022, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
01.08.2022 otsus nr 154

Maagaasiseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 19.07.2022

§ 1. Maagaasiseaduse muutmine

Maagaasiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 2. peatüki 2. jagu täiendatakse §-ga 6¹ järgmises sõnastuses:

„§ 6¹. Tarbijarühmad varustuskindluse tagamisel hädaolukorras

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2010, lk 1–56), artiklis 11 nimetatud hädaolukorras (edaspidi *hädaolukord*) tagavad gaasi müüja ja jaotusvõrguettevõtja gaasitarnete säilitamise tarbijarühmadele järgmises järjestuses:

- 1) kodutarbijad;
- 2) muud kaitstud tarbijad käesoleva seaduse § 26¹ lõike 2 punkti 2 tähenduses;
- 3) avariireservelektrijaam elektrituruseaduse tähenduses;
- 4) ühiskonna toimimiseks vajalike teenuste osutajatest tarbijad, kelle tegevuse jätkamine sõltub gaasivarustuse olemasolust;
- 5) muud tarbijad, kelle puhul eeldatav gaasivarustuse katkestamise aeg on kuni kuus tundi;
- 6) muud tarbijad, kelle puhul gaasivarustuse katkestamise aeg on üle kuue tunni.

(2) Tarbija käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tarbijarühma määramine toimub käesoleva seaduse §-s 10² nimetatud andmevahetusplatvormil märke tegemisega võrguettevõtja poolt.

(3) Tarbijate käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tarbijarühmadesse määramise põhimõtted kehtestab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938 põhimõtetest lähtudes valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

2) paragrahvi 8 lõikes 7 asendatakse tekstiosa „nr 994/2010, milles käsitletakse gaasivarustuse kindluse tagamise meetmeid (ELT L 295, 12.11.2010, lk 1–21),” tekstiosaga „2017/1938”;

3) paragrahvi 10² lõiget 2 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

„5¹) turuosalise kuulumine käesoleva seaduse § 6¹ lõikes 1 sätestatud tarbijarühma;”;

4) paragrahvi 16 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) loob koostöös turuosalistega Eestisse veeldatud maagaasi vastuvõtmise võimekuse, kui see on vajalik gaasisüsteemi varustuskindluse parandamiseks;”;

5) paragrahvi 16 lõike 1 punktides 2³ ja 2⁵, § 26¹ lõigetes 1 ja 2, § 26³ lõikes 1, § 26⁴ lõikes 1 ning § 37 lõike 3 punktis 22 asendatakse tekstiosa „nr 994/2010” tekstiosaga „2017/1938”;

6) paragrahvi 17¹ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Terminali haldur on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1 punktis 2 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.”;

7) paragrahvi 22 lõikes 15 asendatakse tekstiosa „34 lõike 2” tekstiosaga „36 lõike 1”;

8)paragrahvi 23 lõike 3 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „investeeringud” sõnadega „varustuskindluse tagamise ning”;

9)paragrahvi 26 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Võrguettevõtjal on õigus katkestada võrguühendus viivitamata:

- 1) gaasi ebaseaduslikult kasutaval turuosalisel;
- 2) hädaolukorras avatud tarne lepinguta turuosalisel, välja arvatud käesoleva seaduse § 6¹lõike 1 punktides 1–3 nimetatud tarbijal;
- 3) hädaolukorras kehtestatud gaasinõudluse kohustusliku vähendamise meetet rikkunud turuosalisel.”;

10)paragrahvi 26¹lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) soojusettevõtja, kes toodab eluruumide kütteks soojust kaugkütterajatisega, millel ei ole võimalik kasutada kütusena muud kütust kui gaas ning kelle omandis või valduses olevasse soojuse jaotamiseks kasutatavasse kaugküttevõrku ei ole võimalik toota soojust gaasist erinevat kütust kasutava kaugkütterajatisega.”;

11)paragrahvi 26²pealkirja täiendatakse pärast sõna „tagamine” sõnaga „hädaolukorras”;

12)paragrahvi 26²lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui süsteemihalduril on usaldusväärne teave, et võib toimuda sündmus, mille tagajärjel võib tekkida hädaolukord, teavitab ta sellest ja enda plaanitavatest meetmetest viivitamata Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Konkurentsiametit.”;

13)paragrahvi 26²lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium analüüsib koos Konkurentsiametiga saadud teavet ning rakendatud turumeetmeid. Kui analüüsi tulemusel ilmneb, et varustuskindluse tagamiseks on vaja kasutusele võtta gaasinõudluse kohustusliku vähendamise meetmeid, võtab Vabariigi Valitsus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettepanekul vastu otsuse kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud meetmeid, lähtudes käesoleva seaduse § 26³lõikes 1 nimetatud kavast. Gaasinõudluse kohustusliku vähendamise meetmete maksimaalse ulatuse määrab valdkonna eest vastutav minister süsteemihalduri ettepanekul vastavalt gaasisüsteemi hetkeolukorrale. Meetmete rakendamiseks vajalikud süsteemihalduri vahetud või müüja või jaotusvõrguettevõtja kaudu antavad juhised ja korraldused tarbimise piiramiseks on turuosalisele kohustuslikud.”;

14)paragrahvi 26²lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul võib rakendada muu hulgas järgmisi meetmeid:

- 1) piirata gaasiga varustatud ja tarbimist isikutel, kes kasutavad gaasi muul otstarbel kui soojuse tootmine;
- 2) piirata soojust tootvate ettevõtjate gaasiga varustamist;
- 3) vähendada elamute kütteks väljastatava vee temperatuuri;
- 4) kohustada soojust tootvaid ettevõtjaid kasutama kütusena reservkütust;
- 5) lubada käesoleva seaduse § 6¹lõike 1 punktides 4–6 nimetatud tarbijatele gaasi müümisel kohaldada müüja määratud ajutist hinda, millega mittenõustumise korral on tarbijal õigus müügileping üles öelda, teatades sellest ette kolm tööpäeva.”;

15)paragrahvi 26²täiendatakse lõigetega 8–12 järgmises sõnastuses:

„(8) Kui hädaolukorra ulatus ei võimalda kõikide tarbijate gaasinõudluse rahuldamist ning Vabariigi Valitsus on andnud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel loa gaasiga varustamise piiramiseks, vähendab müüja tema portfelli kuuluvate käesoleva seaduse § 6¹lõike 1 punktides 4–6 nimetatud tarbijate gaasiga varustamist, lähtudes § 6¹lõikes 1 toodud põhimõtetest ning § 26²lõikes 2 nimetatud meetmetest.

(9) Hädaolukorras on müüjal õigus omandada gaasi hädaolukorra seaduse § 18¹lõike 3 alusel riigi tegevusvaru koosseisu moodustatud strateegilisest gaasivarust (edaspidi *strateegiline gaasivaru*), lähtudes hädaolukorra seaduse § 18³lõike 4 alusel kehtestatud määruses sätestatud korrast. Müüja müüb omandatud gaasi tarbijale soetushinnaga.

(10) Hädaolukorras on gaasinõudluse kohustusliku vähendamise meetme subjektiks olev tarbija kohustatud oma gaasitarbimist piirama, lähtudes käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud meetmetest. Kui tarbija seda ei tee, informeerib müüja sellest jaotusvõrguettevõtjat, kes katkestab selle tarbija võrguühenduse.

(11) Bilansigaasi hinnastamise tingimused hädaolukorras kehtestab süsteemihaldur, kes avaldab need oma veebilehel. Tingimuste kehtestamisel lähtub süsteemihaldur komisjoni määrusest (EL) nr 312/2014, millega kehtestatakse ülekandesüsteemides gaasivarustuse tasakaalustamise võrgueeskiri (ELT L 91, 27.03.2014, lk 15–35).

(12) Müüja, jaotusvõrguettevõtja ja tarbija hädaolukorrast ning hädaolukorras gaasi tarbimise piiramisest teavitamise tingimused kehtestab süsteemihaldur, kes avaldab need oma veebilehel.”;

16)paragrahvi 26⁵lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „tagamiseks” tekstiosaga „pärast seda, kui strateegiline gaasivaru on ammendunud”;

17)paragrahvi 26⁵lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Süsteemihaldur müüb varus oleva gaasi müüjale varu kaalutud keskmise soetushinnaga, millele on lisatud varu hoiustamise, haldamise ja transiidi kulud. Müüja müüb varust omandatud gaasi tarbijale hinnaga, millega ta selle süsteemihaldurilt omandas.”;

18)paragrahv 26⁷loetakse §-ks 26⁹; ja seaduse 3. peatükki täiendatakse §-dega 26⁷; ja 26⁸;järgmises sõnastuses:

„§ 26⁷. Strateegilise gaasivaru haldamise kulud

(1) Strateegilise gaasivaru haldamise kulud kaetakse varumakse maksja tasutavast strateegilise gaasivaru maksest (edaspidi *varumakse*).

(2) Strateegilise gaasivaru haldamise kulud on:

- 1) strateegilise gaasivaru hoidmisega seotud kulu;
- 2) strateegilise gaasivaru kindlustamise kulu;
- 3) strateegilise gaasivaru koguse ja varu nõuetele vastavuse kontrollimise kulu;
- 4) strateegilise gaasivaru haldaja tegevuskulu;
- 5) strateegilise gaasivaru haldaja finantskulu;
- 6) muud käesolevast seadusest tulenevad strateegilise gaasivaru hoidmise kohustuse täitmisega seotud kulud, välja arvatud strateegilise gaasivaru soetamine.

(3) Strateegilise gaasivaru haldaja on hädaolukorra seaduse § 18¹lõikes 1 nimetatud isik.

(4) Varumakse maksja on võrguettevõtja.

(5) Varumakse laekub varu haldajale.

(6) Varumakse tasumise kohustus tekib gaasi tarbimisel.

(7) Varumakse tasumise periood on kalendrikuu. Varumakse maksja tasub varumakse eelneva nõudeta varu haldaja veebilehel avaldatud arvelduskontole hiljemalt iga kuu 15. kuupäevaks eelneva kuu eest suuruses, mis vastab varumakse maksja poolt eelneval kalendrikuul tarbijatele müüdud gaasi kogusele ja kehtivale varumakse määrale. Maksekorralduse selgitusse tuleb märkida „gaasi varumakse” ning kalendrikuu nimetus, mille eest varumakse tasutakse.

(8) Kui varumakse maksja ei tasu varumakset käesoleva paragrahvi lõike 7 kohaselt, esitab varu haldaja varumakse maksjale varumakse teate. Teate alusel varumakse tasumise tähtaeg on kümme päeva varumakse teate saamisest arvates. Tasumisele kuuluva varumakse teade on haldusakt avalik-õigusliku rahalise kohustuse täitmiseks täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 21 tähenduses.

(9) Kui varumakse maksja ei ole tasunud varumakset käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud tähtpäevaks, on ta kohustatud maksma tähtpäevaks tasumata summalt viivist 0,06 protsenti päevas, kuid kokku mitte rohkem kui tasumisele kuuluv varumakse summa.

(10) Viivise kohta esitab varu haldaja varumakse maksjale nõude, milles näidatakse viivitatud päevade arv, viivise määr, tasumisele kuuluv viivise summa ja tasumise tähtaeg. Viivise nõue on haldusakt avalik-õigusliku rahalise kohustuse täitmiseks täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 21 tähenduses.

§ 26⁸. Varumakse määr

(1) Varumakse alammäär on 0,1 eurot ja ülemmäär 2,5 eurot megavatt-tunni lõpptarbijale müüdud gaasi kohta.

(2) Varumakse määr väljendatuna eurodes megavatt-tunni müüdud gaasi kohta kehtestatakse üks kuu enne selle kehtima hakkamist.

(3) Varumakse määra kehtestamise aluseks on strateegilise gaasivaru koguse haldamiseks vajalik eeldatav kulu järgmisel kalendriaastal ning järgmisel kalendriaastal müüdava gaasi eeldatav kogus.

(4) Varumakse määra võib muuta vastavalt varu haldamise tegelikele kuludele ning gaasi müügi mahule. Muudatus tuleb teha, kui haldamise kulusid pole võimalik katta laekunud ja kehtiva varumakse määra alusel eeldatavalt laekuva varumakse arvelt. Muudetud varumakse määr hakkab kehtima järgmisel kuul selle kehtestamise kuust arvates.

(5) Kui kalendriaastal tasutud varumakse kogusumma ületab vastava kalendriaasta strateegilise gaasivaru haldamise kulud, võetakse ülelaekunud summa arvesse järgmisel varumakse määra kehtestamisel.

(6) Varumakse määra kehtestab varu haldaja ettepanekul valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

19)paragrahvi 28 lõike 2 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

20)seadust täiendatakse peatükiga 4²järgmises sõnastuses:

„4². peatükk SOLIDAARSUSLEPINGU SÕLMIMINE JA TÄITMINE

§ 36². Solidaarsuslepingu sõlmimine

Valdkonna eest vastutav minister sõlmib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938 artiklis 13 nimetatud solidaarsusmeetme täitmiseks lepingu (edaspidi *solidaarsusleping*) Eesti gaasisüsteemiga ühendatud Euroopa Liidu liikmesriigist naaberriigi ja Eestiga ühisesse gaasiturgu kuuluvate riikidega.

§ 36³. Solidaarsuslepingu täitmine

(1) Vabariigi Valitsus esitab solidaarsuslepingu poolele abipalve gaasi varustuskindluse häiringu korral.

(2) Valdkonna eest vastutav minister korraldab solidaarsuslepingu täitmist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/1938 sätestatud korras ning määrab lepingu täitmise korra gaasituru toimimise võrgueeskirjas, lähtudes nimetatud määruses sätestatud põhimõtetest.”;

21)paragrahvi 37 lõike 3 punkt 20 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„20) kooskõlastab terminali kasutamise lepingu tüüptingimused ja tariifide arvutamise meetodika.”;

22)paragrahvi 37 lõiget 3 täiendatakse punktiga 29 järgmises sõnastuses:

„29) lahendab solidaarsuslepingu täitmisest tulenevaid lepingupoolte vaidluseid.”;

23)paragrahvi 38¹tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Konkurentsiametil on õigus teha turuosalisele ettekirjutus hädaolukorras kehtestatud gaasinõudluse kohustusliku vähendamise meetmete, käesoleva seaduse § 26²lõike 2 alusel tarbimise piiramiseks süsteemihalduri antud juhiste ja korralduste või § 26²lõigete 8 ja 9 alusel müüja poolt tema portfelli kuuluvate § 6¹lõike 1 punktides 4–6 nimetatud tarbijate gaasiga varustamise piiramise kohustuse täitmiseks.”;

24)paragrahvi 38²teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Sunniraha ülemmäär füüsilisele isikule on 1300 eurot ja juriidilisele isikule 100 000 eurot.”;

25)seadust täiendatakse §-ga 48⁶järgmises sõnastuses:

„§ 48⁶. Tarbijarühmade määratlemine andmevahetusplatvormil

Võrguettevõtja määratleb käesoleva seaduse § 6¹lõikes 1 nimetatud tarbijarühmad andmevahetusplatvormil kahe kuu jooksul peale nimetatud sätte jõustumist.”.

§ 2. Halduskoostöö seaduse muutmine

Halduskoostöö seaduse § 13 lõiget 1¹täiendatakse punktiga 29 järgmises sõnastuses:

„29) keskkonnatasude seaduse § 21⁶lõikes 1 nimetatud haldusleping.”.

§ 3. Hädaolukorra seaduse muutmine

Hädaolukorra seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 18¹lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „arvelt” tekstiosaga „, kui seadusega ei ole ette nähtud teisiti”;

2)paragrahvi 18³lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Varu kasutusele võtmise korra kehtestab varu haldamise eest vastutav minister määrusega.”.

§ 4. Kaugkütteseaduse muutmine

Kaugkütteseaduse § 14¹täiendatakse lõikega 11 järgmises sõnastuses:

„(11) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata võrguettevõtjale, kes jaotab soojust tõhusas kaugküttes ja -jahutuses energiamajanduse korralduse seaduse tähenduses.”.

§ 5. Keskkonnatasude seaduse muutmine

Keskkonnatasude seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolev seadus sätestab keskkonna kasutusõiguse tasu, sealhulgas loodusvara kasutusõiguse tasu ja keskkonnahäiringu hüvitamise tasu määramise alused ning saastetasumäärad, nende arvutamise ja tasumise korra ning keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekuva raha kasutamise alused ja sihtotstarbe.”;

2)paragrahvi 2 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Keskkonnatasude kehtestamisel ja rakendamisel lähtutakse keskkonnakaitse vajadusest, riigi majanduslikust ja sotsiaalsest olukorrast ning käesolevas seaduses sätestatud juhul ka tasustatavast loodusvarast loodavast väärtusest ja riigi tulu teenimise eesmärgist, tekitatavast keskkonnahäiringust ning keskkonnakasutuse eesmärgist ja viisist.”;

3)paragrahvi 3 lõiget 2 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) tuuleenergiast elektrienergia tootmine.”;

4)paragrahvi 3 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Keskkonnatasu jaguneb loodusvara kasutusõiguse tasuks, saastetasuks ja keskkonnahäiringu hüvitamise tasuks.”;

5)paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Keskkonnahäiringu hüvitamise tasu makstakse käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud põhimõtete järgi. Tasumäärade ja nende arvutamise aluste kehtestamisel arvestatakse tegevusega kaasneva keskkonnahäiringu ulatust, mõjupiirkonda ja intensiivsust.”;

6)paragrahvi 4 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Keskkonnatasude rakendamise eesmärk on vältida või vähendada keskkonnakasutusega, sealhulgas loodusvarade kasutamisega, saasteainete keskkonda väljutamisega ja jäätmete kõrvaldamisega seotud võimalikku kahju, suunata loodusvara tõhusamalt kasutama, hüvitada keskkonnahäiringut ning teenida riigile tulu loodusvara kasutada andmisest.”;

7)paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Keskkonnahäiringu hüvitamise tasust saadava raha jaotamisel lähtutakse läheduse põhimõttest, enim mõjutatud osapooltest ja nende õigusest saada keskkonnahäiringu eest hüvitist.”;

8)paragrahvi 5 lõigete 1 ja 3 lõppu lisatakse tekstiosa „, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti”;

9)paragrahvi 5 lõiget 2 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) tuuleelektrijaama ehitamise alustamise teatis ja kasutusluba.”;

10)paragrahvi 9¹lõikes 2 asendatakse sõnad „loodavast väärtusest” sõnadega „toodetavast lisandväärtusest”;

11)seadust täiendatakse peatükiga 3¹järgmises sõnastuses:

„3¹. peatükk KESKKONNAHÄIRINGU HÜVITAMISE TASU

§ 21¹. Keskkonnahäiringu hüvitamise tasu

(1) Keskkonnahäiringu hüvitamise tasu makstakse keskkonnahäiringu tekitamisel käesolevas seaduses sätestatud juhul.

(2) Keskkonnahäiringu hüvitamise tasu on tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu.

§ 21². Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu

(1) Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu on keskkonnahäiringu hüvitamise tasu, mida maksab tuuleelektrijaama omanik või kasutama õigustatud isik (edaspidi *tuuleelektrijaama valdaja*) ja mis jaotatakse:

1) kohaliku omavalitsuse üksusele, mille territooriumil maismaal paiknev tuuleelektrijaam asub;
2) meres paikneva tuuleelektrijaama puhul meretuulepargi mõjualas asuvale kohaliku omavalitsuse üksusele ja tuuleelektrijaamast põhjustatud kalasaagi vähenemisel kalandusettevõtjale.

(2) Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu makstakse alates tuuleelektrijaama ehitamise alustamise teatise registreerimisest kuni tuuleelektrijaama tema asukohast eemaldamiseni.

(3) Tuuleelektrijaam käesoleva seaduse tähenduses on tuule kineetilist energiat elektrienergiaks muundav tootmiseseade, mille kõrgus on vähemalt 30 meetrit maa- või merepinnast.

(4) Tuuleelektrijaama kõrgus käesoleva seaduse tähenduses on suurim tuuleelektrijaama tiiviku laba tipu kõrgus arvestatuna looduslikust maapinnast, mida ei ole tõstetud, territoriaalmerre või majandusvööndisse püstitatud tuuleelektrijaama puhul selle suurim kõrgus merepinnast.

(5) Tuulepark käesoleva seaduse tähenduses on ühest või mitmest tuuleelektrijaamast ning tuuleelektrijaamasid omavahel liitumispunktiga ühendavatest seadmetest, ehitistest ja rajatistest koosnev tootmiseseade.

(6) Meretuulepark käesoleva seaduse tähenduses on tuulepark, mis on hoonestusloa alusel rajatud territoriaalmerre või majandusvööndisse (edaspidi *meri*).

(7) Meretuulepargi mõjuala käesoleva seaduse tähenduses on Eesti Vabariigi piirkond, mis ulatub meres paiknevast tuuleelektrijaama torni keskpunktist kuni 20 kilomeetri kaugusele.

(8) Kalandusettevõtja käesoleva seaduse tähenduses on kutselise kalapüügi loa omanik ja kutselise kalapüügi loale kantud kalur.

§ 21³. Maismaal paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu

(1) Maismaal paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu määratakse vahemikus 0,7 kuni 1 protsenti järgmise kahe näitaja korrutisest:

1) tuuleelektrijaama kvartalis toodetud elektrienergia kogus megavatt-tundides, kuid mitte vähem kui 70 protsenti tuuleelektrijaama nimivõimsusest korrutatuna 3000-ga;
2) vastava kvartali Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu elektrienergia aritmeetiline keskmine börsihind.

(2) Maismaal paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu määratakse selle kohaliku omavalitsuse üksuse, mille territooriumil tuuleelektrijaam asub, volikogu määrusega.

§ 21⁴. Meres paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu

(1) Meres paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu koosneb järgmistest komponentidest:

1) meres paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu määr;
2) kalandusettevõtja hüvitis.

(2) Meres paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu määr on 0,5 protsenti järgmise kahe näitaja korrutisest:

1) tuuleelektrijaama kvartalis toodetud elektrienergia kogus megavatt-tundides, kuid mitte vähem kui 70 protsenti tuuleelektrijaama nimivõimsusest korrutatuna 4000-ga;
2) vastava kvartali Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu elektrienergia aritmeetiline keskmine börsihind.

(3) Kalandusettevõtja hüvitise tasumise kohustus on tuuleelektrijaama valdajal juhul, kui tuulepargi mõjualas on tuuleelektrijaamast põhjustatud kalasaagi vähenemine ning kalandusettevõtja on selle hüvitamist taotlenud ja tema taotlus on rahuldatud.

(4) Kalandusettevõtja hüvitise suurus tuuleelektrijaama kohta on käesoleva paragrahvi kohaselt kalandusettevõtjatele arvatatud hüvitiste summa, kuid mitte rohkem kui kümme protsenti meres paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasust.

§ 21⁵. Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu maksmine tuuleelektrijaama ehitamise algusest kuni elektrienergia tootmise alustamiseni

Perioodil, mis algab tuuleelektrijaama ehitamise alustamise teatise esitamisele järgnevast päevast ja lõpeb tuuleelektrijaamaga elektrienergia tootmise alustamise päeval, makstakse tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu kümme protsenti vastavalt kas käesoleva seaduse § 21³ lõike 2 alusel kehtestatud määrast maismaal paikneva tuuleelektrijaama puhul või § 21⁴ lõikes 2 sätestatud määrast meres paikneva tuuleelektrijaama puhul.

§ 21⁶. Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu menetleja

(1) Valdkonna eest vastutav ministeerium võib tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu menetlemiseks ning sellega seotud käesolevast seadusest tulenevate maksuhalduri ülesannete täitmiseks, sealhulgas kalandusettevõtja hüvitise taotluste menetlemiseks, hüvitise suuruse määramiseks, kalasaagi vähenemise tõendamiseks ja tasu väljamaksmise korraldamiseks, sõlmida käesoleva seaduse §-s 56 nimetatud sihtasutusega halduslepingu, mille sõlmimisele ei kohaldata halduskoostöö seaduse §-e 6 ja 14.

(2) Haldusjärelevalvet käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt sõlmitud halduslepingu täitmise üle sihtasutuse poolt teostab valdkonna eest vastutav ministeerium.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud halduslepingu täitmisega seotud kulu hüvitatakse riigieelarvesse laekunud keskkonnatasust lisaks käesoleva seaduse § 56 lõike 1 alusel eraldatavale summale.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusleping lõpetatakse ühepoolselt või esineb muu põhjus, mis takistab sihtasutusel jätkata lepingus nimetatud haldusülesande täitmist, korraldab haldusülesande edasise täitmise Keskkonnaamet, kalandusettevõtja hüvitise taotluste menetlemiseks seotud ülesannete puhul Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.”;

12) paragrahvi 31 lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „§ 34¹ lõikes 1” tekstiosaga „ja §-s 34²”;

13) paragrahvi 33¹ lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Maksu- ja Tolliamet täidab saastetasu, keskkonnahäiringu hüvitamise tasu, vee erikasutusõiguse tasu ja maavara kaevandamisõiguse tasuga seonduvalt kõiki maksukorralduse seadusest tulenevaid maksuhalduri ülesandeid, välja arvatud neid ülesandeid, mis käesoleva seadusega on antud Keskkonnaameti või käesoleva seaduse §-s 21⁶ nimetatud isiku või asutuse pädevusse. Maksu- ja Tolliametil on õigus kohaldada sunnivahendeid maksukorralduse seaduses sätestatud korras.

(4) Maksukorralduse seaduses sätestatud maksuhalduri ülesandeid saastetasu, keskkonnahäiringu hüvitamise tasu, vee erikasutusõiguse tasu ja maavara kaevandamisõiguse tasu arvutuse kontrollimisel, tasumisele kuuluva keskkonnatasu arvutamisel ja määramisel täidab Keskkonnaamet, tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu puhul käesoleva seaduse §-s 21⁶ nimetatud isik või asutus.”;

14) paragrahvi 33² täiendatakse pärast sõna „saastetasu” tekstiosaga „, keskkonnahäiringu hüvitamise tasu”;

15) paragrahvi 33⁴ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu deklaratsioon esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu.”;

16) seadust täiendatakse §-ga 34² järgmises sõnastuses:

„§ 34². Kalandusettevõtja hüvitise määramine

Käesoleva seaduse §-s 21⁶ nimetatud isik või asutus määrab § 21⁴ lõike 1 punktis 2 nimetatud tuuleelektrijaama valdaja poolt tasutava kalandusettevõtja hüvitise summa kalendriaasta kohta maksuteatega 30 päeva jooksul § 55⁴ lõike 4 kohaselt kalandusettevõtja hüvitise suuruse määramisest arvates.”;

17) paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 5³ järgmises sõnastuses:

„(5³) Tuuleelektrijaama valdaja tasub käesoleva seaduse § 34² alusel väljastatud maksuteate kohaselt tasumisele kuuluva kalandusettevõtja hüvitise summa 30 päeva jooksul maksuteate koostamisest arvates Maksu- ja Tolliameti arvelduskontole.”;

18) paragrahvi 39 lõiget 1, § 40 lõiget 3, § 43 lõiget 3 ja § 43¹ lõiget 2 täiendatakse pärast sõnu „erikasutusõiguse tasu” tekstiosaga „, keskkonnahäiringu hüvitamise tasu”;

19)seadust täiendatakse §-dega 55²–55⁴järgmises sõnastuses:

„§ 55². Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu kandmine kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse

(1) Maismaal paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu kantakse selle kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse, mille territooriumil tuuleelektrijaam asub, kord kvartalis.

(2) Meres paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 55⁴sätetatud kalandusettevõtja hüvitiste maksmiseks vajamineva summa, kantakse selle kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse, mis asub meretuulepargi mõjualas, kord aastas.

(3) Meretuulepargi mõjuala ulatust arvestatakse tuulepargi lähima tuuleelektrijaama torni keskpunktist kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumi rannajoone piirini.

(4) Kui meretuulepargi mõjualas on mitu kohaliku omavalitsuse üksust, jagatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tasu kohaliku omavalitsuse üksuste vahel vastavalt iga kohaliku omavalitsuse üksuse kohta arvutatud kauguspunktide osakaalule.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kauguspunktide arvutamisel võetakse arvesse tuuleelektrijaamad, mille lühim kaugus iga mõjualas asuva kohaliku omavalitsuse üksuse rannajoonest ei ole rohkem kui 20 kilomeetrit. Kauguspunkti arvutamisel lahutatakse 20 kilomeetrist tuuleelektrijaama kaugus lähimast vastava omavalitsusüksuse rannajoone punktist. Tuuleelektrijaamade kohta arvutatud kauguspunktid summeeritakse iga mõjualas asuva kohaliku omavalitsuse üksuse kaupa ja leitakse iga omavalitsusüksuse kauguspunktide osakaal kauguspunktide kogusummast.

§ 55³. Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu kandmine kohaliku omavalitsuse üksuse poolt maismaa tuulepargi mõjualas elavatele füüsilistele isikutele

(1) Käesoleva seaduse § 55²lõike 1 alusel kohaliku omavalitsuse üksusele laekunud maismaal paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasust 50 protsenti maksab kohaliku omavalitsuse üksus kord kvartalis maismaa tuulepargi mõjualas asuvate eluruumide omanikele tasu (edaspidi *elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu*), kui eluruum vastab järgmistele tingimustele:

- 1) eluruum on füüsilise isiku omand ja
- 2) eluruum on omaniku rahvastikuregistrijärgne elukoht.

(2) Maismaa tuulepargi mõjuala käesoleva seaduse tähenduses on Eesti Vabariigi piirkond, mis ulatub kuni 250 meetri kõrguse tuuleelektrijaama puhul kahe kilomeetri ja 250-meetrise ning kõrgema tuuleelektrijaama puhul kolme kilomeetri kauguseni tuuleelektrijaama lähima torni keskpunktist. Kui vastavalt kas kahe või kolme kilomeetri kauguseni tuuleelektrijaama lähima torni keskpunktist ulatuv piirjoon läbib kinnistut, ulatub mõjuala kinnisasja kaugeima piirini.

(3) Elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu maksimaalne suurus eluruumi kohta on kalendriaastas vastava aasta kuue kuu Eesti töötasu alammäär.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus avaldab veebilehel teabe elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu kohta.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 kohaselt arvestatud maksimaalses summas elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu kogusumma aasta kohta ületab 50 protsenti kohaliku omavalitsuse üksusele laekunud tasust, jaotatakse laekunud tasust 50 protsenti tuulepargi mõjualas asuvate eluruumide omanike vahel proportsionaalselt.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt väljamakstav elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasude kogusumma aasta kohta jääb alla 50 protsendi kohaliku omavalitsuse üksusele laekunud maismaal paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasust, jääb väljamakstud summat ületav osa laekunud tasust kohaliku omavalitsuse üksusele.

(7) Elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu saamiseks esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eluruumi omanik või tema kirjalikult volitatud isik eelmise kalendriaasta kohta kirjaliku taotluse hiljemalt 1. märtsiks kohaliku omavalitsuse üksusele, mille territooriumil tuuleelektrijaam asub.

(8) Elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu makstakse taotlemise kvartalile eelneva kvartali eest.

(9) Elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu saamise õigus on isikul, kes oli vastava eluruumi omanik eelmise kalendriaasta 1. jaanuari seisuga.

(10) Ühe eluruumi kohta saab esitada ühe taotluse. Kui eluruum on isikute kaas- või ühisomandis, esitavad isikud taotluse ühiselt ning kohaliku omavalitsuse üksus maksab kaas- või ühisomanikule elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu võrdeliselt talle kuuluva eluruumi omandi osaga.

(11) Elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu maksab kohaliku omavalitsuse üksus eluruumi omanikule või tema kirjalikult volitatud isikule 15 päeva jooksul pärast kvartali lõppu.

(12) Kohaliku omavalitsuse üksus maksab elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu enda territooriumil paikneva tuulepargi kohta ka teise kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil asuva käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele vastava eluruumi eest, kui eluruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksuses tuuleelektrijaama ei asu.

§ 55⁴. Kalandusettevõtja hüvitis

(1) Kalandusettevõtjal on tõendatud juhul meres paikneva tuuleelektrijaama mõjualas tuuleelektrijaamast põhjustatud kalasaagi vähenemisel õigus saada hüvitist riigile laekunud meres paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu arvelt.

(2) Kalandusettevõtja esitab käesoleva seaduse §-s 21⁶ nimetatud isikule või asutusele (edaspidi *kalandusettevõtja hüvitise menetleja*) kirjaliku avalduse hüvitise saamiseks kalendriaasta eest sellele järgneva kalendriaasta 31. märtsiks.

(3) Tuuleelektrijaama kohta ei saa hüvitist taotleda samale kutselise kalapüügi loale kantud kalur ja kalapüügiloa omanik korraga. Sellisel juhul tagastatakse kaluri esitatud taotlus läbi vaatamata.

(4) Kalandusettevõtja hüvitise menetleja arvestab 30 kalendripäeva jooksul avalduse saamisest arvates käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud määrase alusel kalandusettevõtjale hüvitise suuruse.

(5) Kui kalandusettevõtjatele tuuleelektrijaamast põhjustatud kalasaagi vähenemise tõttu käesoleva seaduse § 21⁴ lõike 4 alusel arvestatud hüvitiste summa ületab kümnet protsenti meres paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasumäärast, vähendatakse antud tuulepargi mõjualas hüvitist saavate kõigi kalandusettevõtja hüvitise suurust proportsionaalselt.

(6) Kalandusettevõtja hüvitise menetleja maksab kalandusettevõtjale hüvitise taotluse esitamise aasta 1. septembriks.

(7) Kalandusettevõtja hüvitise arvutamise põhimõtted, hüvitise taotlemise ja maksmise korra, sealhulgas kalasaagi vähenemise tõendamise ja tõendatuks lugemise korra, kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.”;

20)paragrahvi 56 lõike 1¹ viimane lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Teised sihtasutuse nõukogu liikmed nimetab asutajaõiguste teostaja, kusjuures ühe liikme riigivaraseaduse § 81 lõikes 4 sätestatud arvestades.”;

21)paragrahvi 56 lõikes 2 asendatakse sõnad „projektipõhiselt keskkonnakaitse valdkondade rahastamise” sõnadega „keskkonnakaitse valdkondade rahastamise või keskkonnaprojektide elluviimise”;

22)paragrahvi 59 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 59. Keskkonnakaitse valdkondade rahastamine ja taotluste hindamine

(1) Keskkonnakaitse valdkondade rahastamiseks esitatud taotluste hindamise korraldab Keskkonnaministeerium. Keskkonnaministeerium võib keskkonnakaitse valdkondade rahastamiseks esitatud taotluste hindamise korraldamise käesoleva seaduse § 56 lõikes 2 nimetatud halduslepinguga osaliselt või täielikult üle anda § 56 lõikes 1 nimetatud sihtasutusele.”;

23)paragrahvi 59 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva seaduse § 56 lõikes 1 nimetatud sihtasutus teeb hindamistulemustele tuginedes taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse ning teeb järelevalvet toetuse kasutamise tingimuste täitmise üle.”;

24)paragrahvi 59 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõna „lepingu” sõnaga „selle”;

25)paragrahvi 59 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Rahastamiseks esitatud taotlus jäetakse rahuldamata, kui taotlus või taotleja ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud alustele või lõike 4 alusel kehtestatud nõuetele või kriteeriumidele.”;

26)paragrahvi 59 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Toetus jäetakse välja maksmata või välja makstud toetus nõutakse osaliselt või täielikult tagasi, kui toetuse saaja on rikkunud toetuse kasutamise tingimusi.”;

27)seadust täiendatakse §-ga 59¹järgmises sõnastuses:

„§ 59¹. Toetuse tagasinõudmine

(1) Toetus tuleb tagastada 60 kalendripäeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse tegemisest arvates. Toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha kümne aasta jooksul toetuse andmise otsuse tegemise päevast arvates.

(2) Toetuse tagasinõudmise otsus on täitedokument täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 21 tähenduses.

(3) Kui toetuse saaja ei ole tagastanud toetust tähtajaks, on ta kohustatud maksma tähtpäevaks tasumata summalt viivist 0,06 protsenti iga toetuse tagasimaksmisega viivitatud kalendripäeva eest, kuid kogusummas mitte rohkem kui tagasinõutava toetuse summa.

(4) Toetuse tagasimaksmisel laekunud maksetest loetakse kõigepealt tasutuks viivis, seejärel tagastamisele kuuluv toetus.

(5) Ebaseadusliku ja väärkasutatud riigiabi tagasinõudmise korral juhindutakse konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatust, kui Euroopa Liidu õigusest ei tulene teisiti.”;

28)paragrahvi 63 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

„(3¹) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu määramisele.”;

29)seadust täiendatakse §-ga 68⁵järgmises sõnastuses:

„§ 68⁵. Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu rakendamine

Tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu rakendatakse tuulepargi valdajale, kes alustab tuulepargiga seonduvat ehitustegevust või elektritootmist pärast käesoleva paragrahvi jõustumist, käesolevas seaduses sätestatud mahus.”.

§ 6. Konkurentsiseaduse muutmine

Konkurentsiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 53¹lõiget 8 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) veeldatud gaasi terminali haldur.”;

2)paragrahvi 53²lõikes 2 asendatakse tekstiosa „2 ja 3” tekstiosaga „2–4”;

3)paragrahvi 53³lõikes 4 asendatakse sõnad „ja punktis 3 nimetatud sadama pidaja” tekstiosaga „, punktis 3 nimetatud sadama pidaja ja punktis 4 nimetatud veeldatud gaasi terminali haldur”.

§ 7. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 lõike 4 punkti 2 täiendatakse pärast sõnu „erikasutusõiguse tasule” tekstiosaga „, keskkonnanahäiringu hüvitamise tasule”;

2)paragrahvi 17 lõike 2 punkti 7 täiendatakse pärast sõnu „erikasutusõiguse tasu” tekstiosaga „, keskkonnanahäiringu hüvitamise tasu”;

3)paragrahvi 29 punkti 33 täiendatakse pärast sõna „Keskkonnaametile” tekstiosaga „,ja tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu puhul keskkonnatasude seaduse §-s 21⁶nimetatud isikule või asutusele”.

§ 8. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punkt 18 ja § 3 jõustuvad 2023. aasta 1. mail.

(2) Käesoleva seaduse § 2, § 5 punktid 1–19, 28 ja 29 ning § 7 jõustuvad 2023. aasta 1. juulil.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees